

6. ► „Neka budu svjetlila na svodu nebeskom... da budu znaci blagdanima, danima i godinama!“ (Post 1,14)

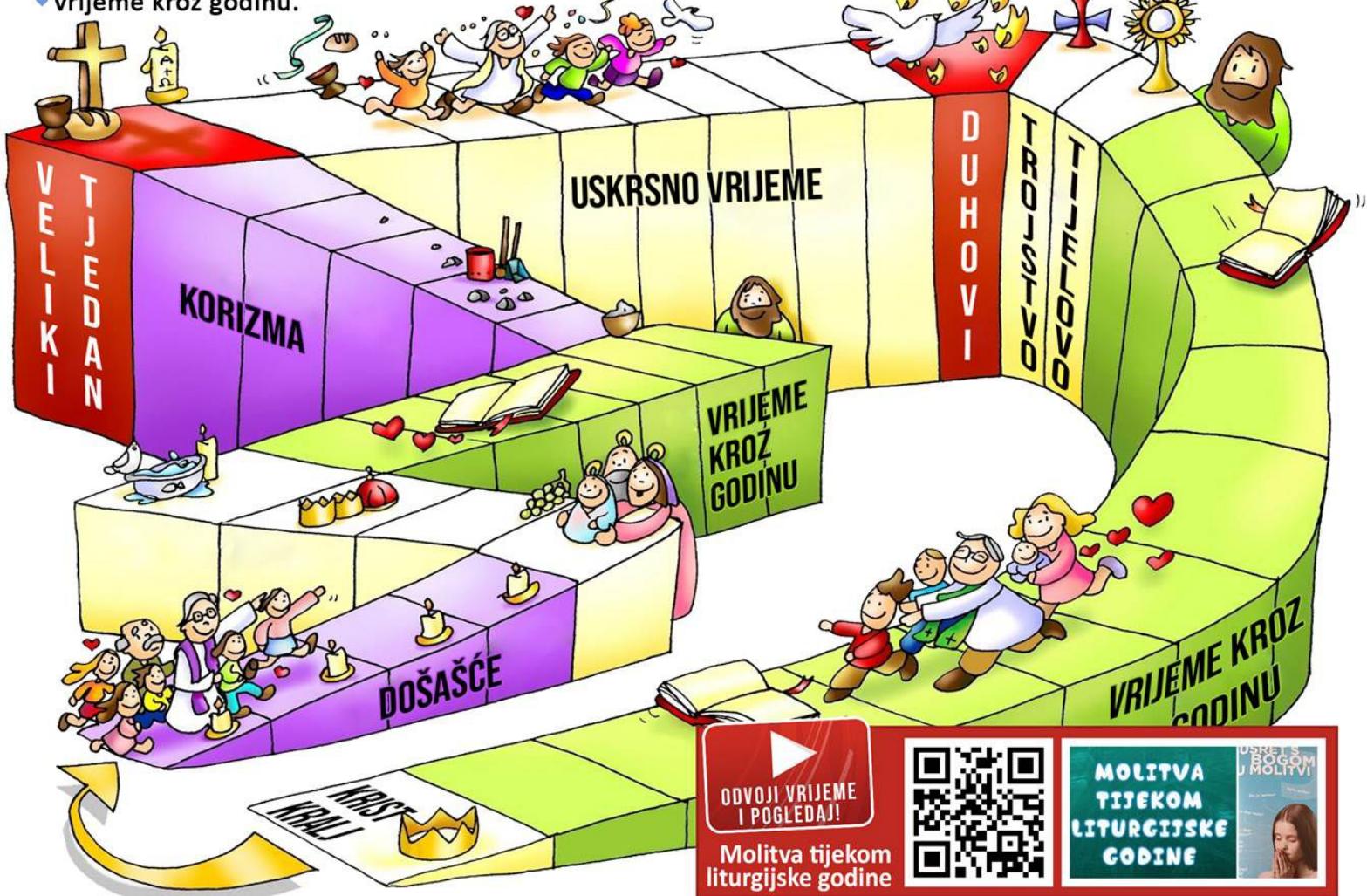
Dragi prijatelju!

Slaviš li rođendan svake godine? Zašto, ako si ga već prošle godine proslavio? Što je to staro, a što novo u svakom rođendanu? Koje još događaje voliš slaviti svake godine i zašto? Koja je svrha slaviti nešto uvijek i iznova? Je li ti dosadilo slaviti Božić svake godine?

Kao što je u životu jednog učenika važna školska godina, a u životu svakog čovjeka kalendarska godina, tako je vjerniku važna crkvena ili liturgijska godina. Kakva je to godina i po čemu se razlikuje od drugih? Liturgijska godina jest raspored slavljenja Božjeg djela spasenja kroz razdoblje od jedne godine. To znači da tijekom godine dana slavimo važne događaje koje je Bog učinio za naše spasenje ili ga hvalimo zbog njegovih osobina. Tako slavimo Isusovo začeće, rođenje, muku, smrt i uskrsnuće, Marijino začeće, rođenje, uzašašće na nebo, Duhove, Presveto Trostvo i proslavljamo Boga u životima brojnih svetaca i blaženika. Na taj način se podsjećamo svih divnih djela kojima nas je Bog spasio i učimo se ostati zahvalni jer njegova briga za nas nikad ne prestaje.

Ta Božja djela spasenja slavimo u tri ciklusa. To su:

- božićni ciklus (došašće i božićno vrijeme),
- vazmeni ciklus (korizma i uskrsno vrijeme),
- vrijeme kroz godinu.

Božićni ciklus

Božićnim ciklusom, odnosno došašćem započinje nova liturgijska godina. Došašće traje četiri tjedna i završava na Badnjak. To je vrijeme u kojem iščekujemo i pripremamo se za Isusov dolazak. Svećenik nosi misno ruho ljubičaste boje.

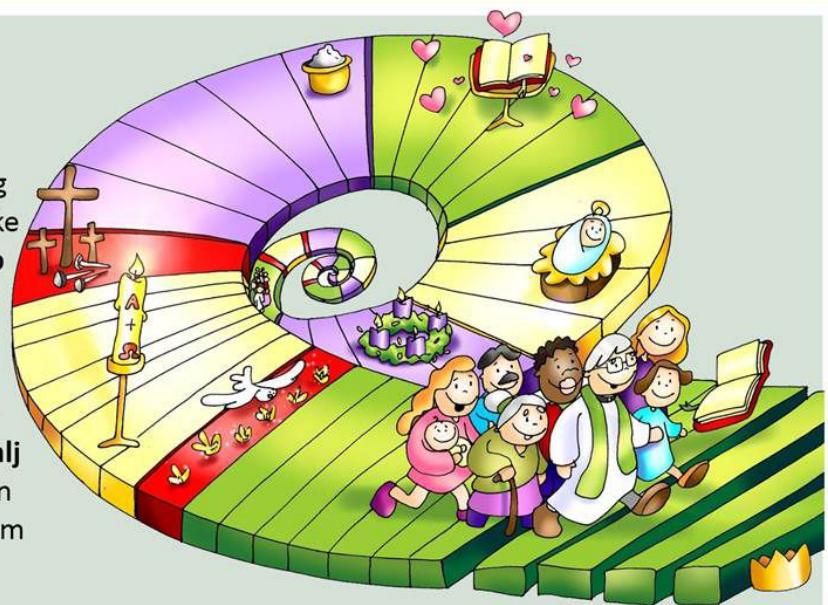
Božićem započinje božićno vrijeme kada proslavljamo događaj Isusova rođenja. Slavimo ga 25. prosinca. Svećenik nosi misno ruho bijele boje. To je boja radosti. Radujemo se Isusovu dolasku i spasenju koje je započelo ovim događajem.

Najvažniji blagdani koje slavimo u ovom vremenu su: Božić ili svetkovina Gospodinova rođenja (25. prosinca), blagdan Svetе Obitelji (nedjelja poslijepodne Božića), svetkovina Marije Bogorodice (1. siječnja) kojom započinjemo ujedno novu građansku godinu, Bogojavljenje ili Sveta tri kralja (6. siječnja) i blagdan Gospodinova krštenja (nedjelja nakon Bogojavljenja) kada slavimo Isusovo krštenje na rijeci Jordanu kojim završava božićni ciklus.

Vrijeme kroz godinu

Nakon božićnog vremena započinje **vrijeme kroz godinu** (kojega prekida vazmeni ciklus). Obuhvaća ukupno **trideset i četiri tjedna/nedjelje**. Boja misnog ruha je **zelena**. U *vremenu kroz godinu* nalaze se neke Gospodnje i marijanske svetkovine: **Presveto Trojstvo** – u nedjelju nakon Duhova slavimo jednoga Boga u tri božanske osobe, **Tijelovo** (svetkovina Isusovog tijela i krvi u četvrtak nakon Presvetog Trojstva), **Velika Gospa** ili svetkovina Uznesenja BDM na nebo (15. kolovoza), **Svi sveti** (1. studenoga), Isus **Krist Kralj** svega stvorenog (zadnja nedjelja kroz godinu). Nakon toga ponovno započinje nova liturgijska godina prvom nedjeljom došašća.

Vazmeni ciklus

Čistom srijedom ili Pepelnicom započinje **korizmeno vrijeme**, odnosno **vazmeni ciklus**. Korizmeno vrijeme traje četrdeset dana. Kroz korizmu se žrtvom, postom, molitvom i dobrim djelima pripremamo za najveći kršćanski blagdan – Uskrs. Boja u korizmi je ljubičasta jer označava boju pokore. Najpoznatija pobožnost u korizmi je **križni put**. Na Cvjetnicu započinje Veliki tjedan koji traje do Uskrsa. Najvažniji dani u Velikom tjednu su Veliki četvrtak, Veliki petak i Velika subota. Ta tri dana se nazivaju **Vazmeno trodnevљe**.

U središtu **uskrsnog vremena** je svetkovina **Uskrsa**. Na Uskrs slavimo Isusovo uskrsnuće treći dan iz groba. U uskrsnom vremenu nosi se bijela boja. Četrdeset dana nakon uskrsnuća Isus je uzašao na nebo pa taj blagdan nazivamo **Uzašašće** Gospodinovo ili Spasovo. Vazmeno vrijeme završava pedeseti dan nakon Uskrsa, na svetkovinu **Duhova** ili Pedesetnice.

Jesi li znao?

Uskrs uvijek slavimo nedjeljom jer je to dan Isusova uskrsnuća, ali datum se svake godine računa prema određenim pravilima. Isus (kao pobožan Židov) i njegovi učenici slavili su **blagdan Pashe**, kada su se Židovi prisjećali izlaska iz egipatskog ropstva. Nakon proslave Pashe, Isus je uhićen u Maslinskem vrtu i na Veliki petak je podnio muku i smrt za spasenje svih ljudi te je „treći dan uskrsnuo od mrtvih“.

Zbog blagdana Pashe, **Uskrs slavimo na nedjelju nakon proljetnog uštapa** (punog mjeseca). Nekada, kada nije bilo kompjutora, učeni ljudi su sami izračunavali kada će to biti. Za to su, osim židovskih i kršćanskih propisa, morali dobro poznavati i astronomiju, fiziku i matematiku. Kako bi se ti danas snašao da moraš saznati na koji datum pada Uskrs?

Liturgijske boje

Liturgijske boje nam pomažu kako bismo lakše doživjeli/proživjeli određeni događaj spasenja ili nas želete uvesti u određeno raspoloženje koje mu pripada. Tako smo već spomenuli cikluse liturgijske godine i boje liturgijskog ruha.

Bijela boja označava nevinost duše, čistoću i svetost. To je boja radosti. Nosi se u liturgiji Gospodnjih i Marijinih blagdana, na blagdane svetaca koji nisu mučenici te u **božićno** i **uskrnsno** vrijeme.

Crvena boja označava vatrnu i krv, život i snagu. Ona je simbol ljubavi i znak mučeništva. U liturgiji se nosi na Cvjetnicu, Veliki petak i Duhove te na dane mučenika.

Ljubičasta boja je boja pokore, trpljenja (i žalosti). Zbog te znakovitosti susrećemo je u *vremenu došašća i korizme* te u misama za pokojne.

Zelena boja označava nadu, isčekivanje, plodnost i život. Označava pobjedu života nad smrću. Nosi se u *vrijeme kroz godinu*.

„OVO ČINITE MENI NA SPOMEN“ (LK 22,19)

Tijekom jedne liturgijske godine obilježimo sve događaje koji su važni za naše spasenje i tako opet sljedeće godine iznova. Zašto je to važno? Nijedan čovjek ne može naučiti sve odjednom. Tako npr. osam godina ideš u osnovnu školu i svake godine naučiš nešto, a sljedeće godine tome dodaješ nešto novo. I za osam godina vidiš koliko si naraštao i sazrio, koliko si toga naučio. Svake godine slaviš novi rođendan u kojem se raduješ zbog onoga što si prošao, zbog uspjeha koje si postigao, nevolja koje si prevladao, ali i zbog onoga novoga što te čeka i čemu se nadaš. To si ti, svake godine onaj isti „ti“, ali ipak malo promijenjen, „poboljšan“, zrelij, jači. Kada slavimo liturgijske događaje, oni nas uče što je Bog za nas učinio, stalno nas podsjećaju koliko nas on ljubi i koliko želi da mu postanemo bliži, da se izdignemo iz naših slabosti, grijeha i padova. Podsjećaju nas na njegova djela, obnavljaju nam snage da idemo dalje, da postanemo bolji i svetiji ljudi. I tako svake godine iznova i pomalo naprijed.

Jesi li znao?

Nemaju sve kršćanske Crkve isti kalendar, odnosno ne slave sve blagdane istoga dana. Vjerovatno si čuo da postoji razlika između kalendara Katoličke Crkve i nekih Pravoslavnih Crkava. To je zato jer se katolici ravnaju prema *gregorijanskom kalendaru*, a mnogi pravoslavci prema *julijanskom kalendaru* između kojih je razlika trinaest dana. Npr. to znači da po gregorijanskom kalendaru katolici slave Božić 25. prosinca, ali po julijanskom kalendaru taj datum je 13 dana kasnije. Datum proslave pojedinog blagdana je manje važan,

važnije je da i jedni i drugi slave isto otajstvo Isusova rođenja koji je došao da nas otkupi od grijeha.

ODVOJI VRIJEME
I POGLEDAJ!

Znate li što je: Liturgija časova?

Liturgija časova – časoslov

Kao što je godina obilježena pojedinim događajima i blagdanima tijekom 365 dana, tako je i dan obilježen svojim dijelovima i ritualima koji se ponavljaju. Nije dovoljno samo neke dane u godini misliti na Isusa i na svoje spasenje. To činimo svakoga dana odvajajući vrijeme za Gospodina, najčešće tako što se molimo ujutro, u podne i uvečer. Sv. Pavao nas potiče: „**Bez prestanka se molite!**“ (1 Sol 5,17), a Isus nam kaže: „**Bdjite i molite da ne padnete u napast!**“ (Mt 26,41).

Crkva nudi vjernicima **liturgiju časova (časoslov)**. To je svakodnevna molitva po kojoj posvećujemo svoje vrijeme u danu: **Jutarnjom** čovjek posvećuje novi dan Bogu, a **Večernju** moli za kraj dana. Tijekom dana se iz Časoslova moli **Treći čas** (oko 9 sati ujutro), **Šesti čas** (oko podneva) i **Deveti čas** (oko 15 sati) te molitva **Povečerja** (moli se prije počinka). U bilo koje doba dana može se moliti **Služba čitanja** s tekstovima Svetog pisma i crkvenih otaca. Možda ti se čini teško zapamtiti sve nazive, vrijeme i mnoštvo molitava, psalama, hvalospjeva i himana koje treba moliti, ali ništa lakše! Sve navedeno se nalazi u knjizi/molitveniku koji se naziva **Brevijar/Časoslov**. Svećenici i redovnici su obećali svakoga dana slaviti liturgiju časova, a vjernici laici su pozvani da se uključe u slavljenje, odnosno moljenje časoslova (u)koliko mogu. Možda jednoga dana kad odrasteš, odlučiš i sâm nabaviti Brevijar i moliti ga povremeno ili redovito!

Liturgijska godina započinje:
A. 1. prosinac
B. 1. karanđeljan
C. 1. svibnju

Liturgijska godina

Liturgijska godina

Božidarsko vrijeđanje

Radni list 6.

„OVO ČINITE MENI NA SPOMEN“ (LK 22,19)

1. Tijekom liturgijske godine slavimo mnoge blagdane.

- a) Ispod naziva blagdana napiši što se taj blagdan slavi!
- b) Crtom poveži blagdan s ciklusom liturgijske godine!
- c) Zaokruži najveći kršćanski blagdan!

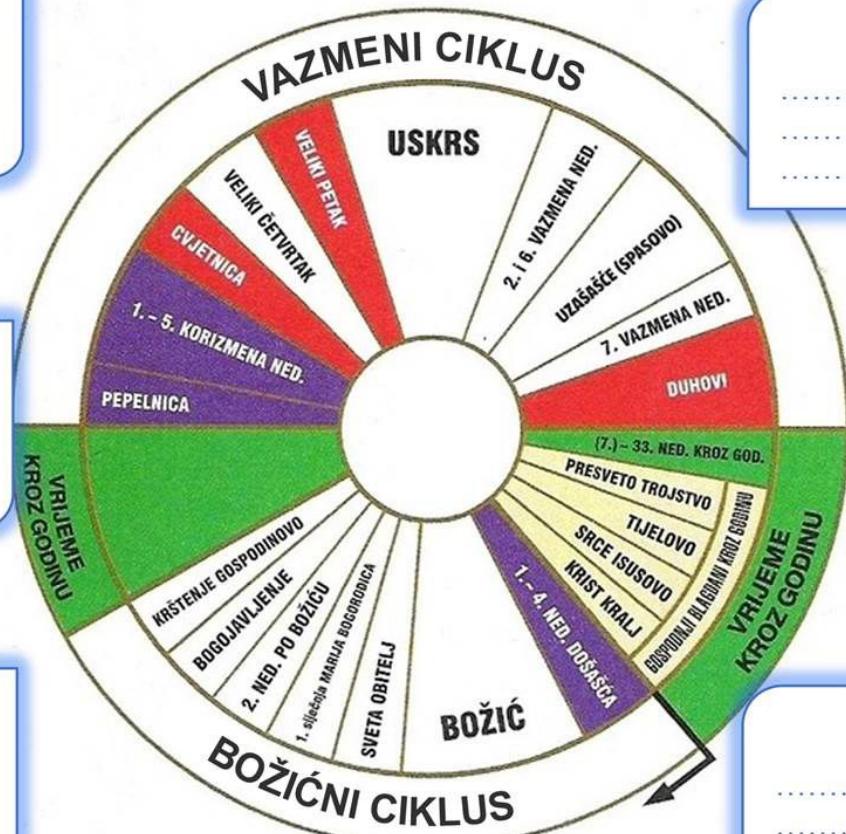
SVI SVETI

BOŽIĆ

VELIKA GOSPA

TIJELOVO

USKRS

2. Poveži pojmove s liturgijskom bojom!

korizma ▶

Duhovi ▶

božično vrijeme ▶

Veliki petak ▶

post ▶

nada ▶

Marijini blagdani ▶

uskrsno vrijeme ▶

◀ Cvjetnica

◀ vrijeme kroz
godinu

◀ došašće

◀ mučeništvo

◀ plodnost

◀ Velika Gospa

◀ Bogoavljenje

3. Nadopuni tekst riječima koje nedostaju.

Crkvena ili _____ godina jest raspored slavljenja Božjih djela spasenja kroz razdoblje od _____ godine. Ta Božja djela spasenja slavimo u tri ciklusa. To su: _____ ciklus,
ciklus i _____ kroz _____ .